

ת"פ 44732/06/22 - מדינת ישראל ע"י נגד דוד מזן ע"י

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 44732-06-22 מדינת ישראל נ' מזן
בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד עבד אלקאדר
למבאשר

המאשימה

נגד

דוד מזן ע"י עו"ד סלבה רודנקו

הנאשם

החלטה

לפני בקשת הנאשם לבטל את כתב האישום שהוגש נגדו, בשל שיהוי בהגשתו.

רקע

נגד הנאשם הוגש כתב אישום, בו יוחס לו כי בשנים 2011-2015 פעל כ"איש קש" בשירותם של אחרים, אשר הפיצו חשבוניות כוזבות. על פי עובדות האישום, הנאשם נרשם כבעל מניות ומנהל של חברה, בודעו כי חשבוניות כוזבות שלה בסכום כולל של מעל 12.5 מיליון ש"ח הופצו על ידי אחרים. כמו כן הנאשם התלווה אל שותפיו במהלך ביצוע חלק מהעבירות, הוצג בכזב כמנהל החברה, קיבל המחאות מרוכשי החשבוניות וביצע פעולות נוספות.

על פי עובדות האישום, סכום המס הכולל שנגרע מקופת המדינה בשל המעשים המיוחסים לנאשם עומד על כ- 2.3 מיליון ש"ח.

כתב האישום הוגש ביום 21.6.22 לאחר שניתן אישורה של היועמ"ש.

טיעוני הצדדים

ב"כ הנאשם טען, כי יש לבטל את כתב האישום לאור פגם שנפל בו וזאת משום שהוגש בניגוד להוראות ס' 57א לחסד"פ (להלן - **החוק**). בתוך כך, פירט את לוח הזמנים של האירועים המרכזיים בתיק החקירה והדגיש כי חלפו למעלה מ-7 שנים מאז האירועים המוזכרים באישום ועל פי הנחיות היועמ"ש עמדו לרשות התביעה 18 חודשים להגיש את כתב האישום. עוד טען, כי נגד המעורבים המרכזיים בפרשה הוגשו כתבי אישום עוד בשנת 2015. ביחס לאישור היועמ"ש טען, שהאישור ניתן יומיים בלבד לפני הגשת כתב האישום ואין באישור כל פירוט בדבר שיקול הדעת שהופעל באישור ההגשה ולבית המשפט נתונה הסמכות לבקר התנהלות זו. בשולי הדברים טען, כי הנאשם נעדר עבר פלילי ומצבו הכלכלי קשה, ו"נפגע" העבירה היא המדינה שהשתתפה את הגשת האישום. לחילופין, טען כי לנאשם קמה לנאשם

הגנה מן הצדק המצדיקה את ביטול האישום וזאת לאור השיהוי הרב בהגשתו.

ב"כ המאשימה טען כי יש לדחות את הבקשה. בטיעונו הדגיש, כי כתב האישום הוגש לאחר קבלת אישור היועמ"ש ולכן קם ספק אם לבית המשפט יש סמכות לבחון את שיקול הדעת של היועצת. בתוך כך טען, כי על פי הנחיות היועמ"ש עמדו למאשימה 24 חודשים להגיש את כתב האישום ולא כפי שטען הסנגור. בנוסף הרחיב, כי מדובר באישום שהוא חלק מפרשה רחבת היקף שכללה חקירה של מאות אנשים וכתבי האישום הוגשו באופן מדורג לפי חומרת המעשים. עוד טען, כי הנאשם לא הניח תשתית כלשהי המוכיחה שנגרם לו נזק משמעותי להגנתו כמתחייב בפסיקה.

דין

ב"כ הנאשם טען כי יש לבטל את האישום מאחת משתי סיבות: הגשה בשיהוי בניגוד להוראות ס' 57א לחוק או בשל הגנה מן הצדק לפי ס' 149(10) לחוק. על אף שהטענות משתלבות זו בזו אדון בהן בנפרד.

ס' 57א(א) לחסד"פ קובע כי:

"משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה."

אין חולק כי כתב האישום הוגש בשיהוי ועל פי המתווה הקבוע בחוק, הגשתו כפופה לאישור היועמ"ש, ואין חולק כי אישור כזה ניתן בטרם הגשתו. ב"כ הנאשם ביקש להסתמך על החלטת בית משפט השלום בתל אביב בת"פ 62334-11-21 ואולם, מעבר לכך שמדובר בהחלטה של שופט בדרגתי (שאינה חלוטה), היא כלל אינה רלוונטית לעניין, שכן שם דובר בכתב אישום שבטל משום שהוגש ללא אישור היועצת המשפטית לממשלה - לא מראש ולא בדיעבד.

ב"כ הנאשם טען כי עלי לבחון את נימוקיה של היועמ"ש למתן אישור להגשת כתב האישום, אך לא ראיתי מקום לכך. גם אם במישור העקרוני נתונה לבית המשפט סמכות להפעיל ביקורת שיפוטית על התנהלות המאשימה ולבחון את סבירות החלטה להגשת האישום, מדובר בסמכות בה יעשה שימוש במשורה ובמקרים חריגים בלבד.

נתתי דעתי לטענה כי החלטת היועצת המשפטית לממשלה לא נומקה, אך גם בה לא ראיתי ממש. הלכה היא שנימוקים להעמדה לדין אינם מהווים חומר חקירה וממילא הם אינם אמורים להיות מוגשים לבית המשפט (מה גם שלא אחת הנימוקים כוללים נתונים אשר אין מקום שבית המשפט יחשף להם). כמו כן, מקום בו המחוקק לא ציין במפורש כי קיימת חובת הנמקה אין מקום שבית המשפט יצור חובה זו. ר' בש"פ 7955/13 פלוני (שם נדון עניין אישור העמדה לדין של קטין בחלוקף שנה מביצוע העבירה):

נמצא, אפוא, כי קיימים כתבי אישום שנקבע לגביהם בחוק כי כל תובע יכול להחליט על הגשתם (למשל, העמדה לדין לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי), במקרים אחרים נקבע כי גורם ספציפי חייב לאשר הגשתם (למשל, בעניינינו, אישור היועץ להעמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער) ובמקרים המנויים מעלה נוספה דרישה מאותו גורם מאשר לנמק בכתב את ההחלטה. סבורני כי הבחנות אלו מצביעות על כך שהמחוקק נתן את דעתו לשאלת חובת ההנמקה בהגשת כתבי אישום וכאשר לא נדרשה על-ידי המחוקק הנמקה בכתב להעמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער, הדבר מצביע על אי קיומה של דרישה זו בגדרן של הוראות סדר הדין הפלילי. למסקנה זו יש משקל גם

לעניין בחינת הטענה בדבר קיומה של חובת ההנמקה מכוח עקרונות כלליים של המשפט המנהלי, ככל שמדובר במתן אישור לפי סעיף 14 לחוק הנוער.

כאמור, בהוראות סעיף 57א לחוק אין חובת הנמקה, ונקודה זו מחזקת את המסקנה כי אין מקום במסגרת ההליך הפלילי לבחון את שיקול דעתה של היועצת המשפטית לממשלה. על כך אוסיף, כי על פניו, לאור עובדות האישום והיקפה של הפרשה, אין לומר כי על פניו היה מקום להמנע ממתן אישור להגשת האישום באיחור.

נתתי דעתי לטענה החלופית, כי השיהוי בהגשת כתב האישום פגע בנאשם במידה המצדיקה את ביטולו - וגם בה לא ראיתי ממש. נקבע, כי שיהוי יכול להקים טענת הגנה, מקום בו לנאשם נגרם כתוצאה ממנו נזק ממשי ומוחשי. ר' בהקשר זה בע"פ 7391/19 כהן (25.8.20):

אין חולק, כי פרק זמן ממושך זה מעורר קושי של ממש וכי שיהוי בהגשת כתב אישום עשוי להקים לנאשם הגנה מן הצדק, גם בעדר כוונת זדון מצד הרשות (עניין ורדי, פסקה 100 לחוות דעתו של המשנה לנשיאה). יחד עם זאת, הדבר יתאפשר במקרים חריגים בלבד, שבהם לא רק שחלף זמן משמעותי מאז ביצוע העבירות אלא שנגרמה פגיעה ממשית ומוחשית להגנת הנאשם, לחירותו ולנסיבות חייו, ללא טעם מניח את הדעת להתנהלות הרשות (שם, פסקה 108). במקרה כזה, יבחן בית המשפט האם עומדת לנאשם הגנה מן הצדק על פי המבחן התלת שלבי (שם, פסקה 109).

הנאשם לא הניח תשתית מינימלית להוכחת הפגיעה הממשית והמוחשית שנגרמה לו. אין חולק כי שיהוי ממושך בהגשת כתב אישום מהווה עינוי דין שראוי להימנע ממנו - ובמיוחד דברים אמורים במקרה שלפני, בו מדובר בפרשיה רחבת היקף, אשר נגד המעורבים המרכזיים הוגשו כתבי אישום לפני שנים, וניתן היה לסיים את הטיפול ביחס לכל המעורבים יחדיו, ולא לעכב את הטיפול במעורבים המרכזיים פחות למשך מספר שנים.

עם זאת, בשים לב לחומרת העבירות המיוחסות לנאשם, וסכומי המס הגבוהים שעל פי כתב האישום נגרעו לכאורה מקופת המדינה בשל המעשים המיוחסים לו, לא ניתן לקבל כי המזור לשיהוי בהגשת כתב האישום הוא בביטולו. עם זאת, הנאשם יוכל להעלות טענותיו בהקשר זה בשלבים מאוחרים יותר בהליך, ככל שהדבר יהיה רלוונטי.

לאור אלה, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ד' ניסן תשפ"ג, 26 מרץ 2023, בהעדר הצדדים